

**LATVIJAS UNIVERSITĀTES
STARPTAUTISKĀS SADARBĪBAS POLITIKA**

Šim dokumentam grozījumu nav

Apstiprināta saskaņā ar
Augstskolu likuma 14.² panta pirmās daļas 7. punktu

I. Vispārējie noteikumi

1. Latvijas Universitātes (turpmāk – LU) starptautiskās sadarbības politikas (turpmāk – politika) uzdevums ir veicināt LU stratēģisko mērķu sasniegšanu, nosakot atbildīgas un pārdomātas starptautiskās sadarbības īstenošanas principus un pamatnostādnes, kas nodrošina akadēmiskās brīvības, nacionālās drošības interešu, cilvēktiesību, datu aizsardzības un reputācijas integritātes ievērošanu.
2. Politika attiecas uz visām LU iestādēm un ikvienu personāla pārstāvi, kas iesaistīts:
 - 2.1. sadarbībā ar ārvalstu partneriem;
 - 2.2. pētniecības un studiju projektu īstenošanā starptautiskā mērogā;
 - 2.3. personāla un studējošo mobilitātē;
 - 2.4. datu, tehnoloģiju un zināšanu pārnēsē starpvalstu līmenī;
 - 2.5. starptautisku līgumu un sadarbības iniciatīvu izstrādē un īstenošanā.
3. Starptautisko sadarbību LU definē kā LU personāla darbību, kas vērsta uz sadarbības veidošanu un uzturēšanu ar ārvalstu vai starptautiskām institūcijām, organizācijām, augstskolām, pētniecības centriem, uzņēmumiem, personām un citiem partneriem ar mērķi veicināt zinātnisko izcilību, studiju kvalitāti, inovācijas, zināšanu apmaiņu un ieguldījumu sabiedrībā, kā arī LU starptautisko konkurētspēju.

II. LU Starptautiskās sadarbības principi

4. LU starptautiskā reputācija ir vērsta uz ilgtspējīgu izcilību, balstoties uz šādiem sadarbības principiem:

- 4.1. **Eiropas vērtībās balstīta partneru izvēle:** Nosakot stratēģiskos partnerus, LU akcentē tās valstis un reģionus, kuri izprot Eiropas Savienības līguma otrajā pantā definētās vērtības – cilvēka cieņa, brīvība, demokrātija, līdztiesība, tiesiskums un cilvēktiesības;
- 4.2. **Starptautiskās atpazīstamības un uzticamības izvērtēšana partneru atlasē:** LU izvērtē partneru reputāciju, izmantojot tādas starptautiskos atsauces punktus kā starptautiskie universitāšu reitingi (piemēram, *QS World University Rankings* un *THE World University Rankings*), citu stratēģisko partneru rekomendācijas, profesionālajā un sabiedriskajā telpā pieejamo informāciju. Sadarbība tiek veicināta ar reitingos TOP500 iekļautajām augstskolām. Partneru loks ir balstīts uz kvalitātes nevis kvantitātes principu;
- 4.3. **Visaptverošas ilglaicīgas stratēģiskās partnerības:** Sadarbība ar stratēģiskajiem partneriem tiek veidota ilglaicīgi, iekļaujot dažādas universitātes darbības jomas un disciplīnas. Ar šiem partneriem tiek izstrādātas kopīgas studiju programmas un kursi, īstenoti kopīgi zinātnes un izglītības projekti, veidoti kopīgi konsorcijs un kopīga infrastruktūra;
- 4.4. **Mērķtiecīga pārstāvniecība starptautiskajās asociācijās:** Universitāte veido starptautisko sadarbību, iesaistoties vadošajās starptautiskajās augstākās izglītības un pētniecības asociācijās un tīklojumos, lai stiprinātu akadēmisko izcilību, veidotu stratēģiskas partnerības un sekmētu LU interešu pārstāvniecību un reputāciju starptautiskajā līmenī;
- 4.5. **Aktīva līdzdalība globālo izaicinājumu risināšanā:** LU izglītības, pētniecības, inovāciju un sabiedrības iesaistes aktivitātes ir vērstas uz Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējas attīstības mērķu sasniegšanu. LU veicina Latvijas un starptautiskās sabiedrības labklājību.
5. LU nodrošina spēcīgu atbalsta sistēmu ārvalstu auditorijām, ievērojot šādus principus:
- 5.1. **Plaša spektra atbalsts ārvalstu auditorijām:** LU nodrošina visaptverošu, koordinētu un uz ārvalstu auditorijām centrētu akadēmisko, sociālo un labbūtības atbalstu no ierašanās brīža līdz pilnvērtīgai iesaistei universitātes vidē. Ārvalstu auditorijas tiek veiksmīgi integrētas un pilnvērtīgi līdzdarbojas universitātes akadēmiskajā un sabiedriskajā dzīvē;
- 5.2. **Informācijas pieejamība:** LU ārvalstu auditorijām nepieciešamā informācija tiek nodrošināta angļu valodā. Visi studijām un darbam nepieciešamie dokumenti tiek tulkoti un ir pieejami laicīgi;
- 5.3. **Iekļaujoša un starpkultūru dialogā balstīta universitātes vide:** LU veido un uztur iekļaujošu universitātes vidi kā būtisku starptautiskās sadarbības priekšnoteikumu. LU sekmē starpkultūru izpratni, savstarpēju cieņu un dažādības pieņemšanu. LU kopiena ir integrēta un starptautiski atvērta.
6. LU nodrošina starptautisku studiju pieredzi, ņemot vērā šādus principus:
- 6.1. **Starptautiski konkurētspējīgs studiju saturs:** LU regulāri izvērtē ārvalstu studējošiem paredzēto studiju programmu pieprasījumu un konkurētspēju starptautiskā vidē, kā arī integrē

studiju saturā jaunākās nozares tendences, aktuālākos pētījumus, inovatīvas mācīšanas un mācīšanās metodes un digitālos risinājumus;

6.2. Starptautiskās sadarbības integrēšana studiju procesā: Starptautiskā sadarbība tiek sistemātiski un mērķtiecīgi integrēta studiju procesā, piesaistot ārvalstu docētājus, attīstot kopīgas studiju programmas un kursus, veicinot docētāju profesionālo tīklošanos un starpkultūru kompetenču attīstību;

6.3. Mērķtiecīga un datos balstīta ārvalstu studējošo piesaiste: Starptautiskā sadarbība ārvalstu studējošo piesaistē tiek īstenota mērķtiecīgi. Ārvalstu studējošo piesaistes aktivitātes tiek īstenotas ciešā sadarbībā ar starptautiskajiem partneriem-aģentiem, esošajiem LU ārvalstu studējošiem un LU ārvalstu absolventiem. Piesaistes aktivitātes tiek īstenotas, veicot datu analīzi un nodrošinot ciešu sadarbību starp studiju programmu īstenotājiem un LU ārvalstu studējošo piesaistīšanas personālu;

6.4. Definētas prioritārās izglītības eksporta valstis un reģioni: Ārvalstu studējošo piesaistē ir noteikti prioritārās eksporta valstis un reģioni – Eiropas Savienības (ES) un Eiropas Ekonomiskās zonas valstis (īpaši Ziemeļvalstis, Centrāleiropas un Dienvideiropas valstis), ES kandidātvalstis (īpaši Ukraina, Moldova un Eiropas vērtības atzīstošās Balkānu valstis), Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) dalībvalstis un Latīņamerikas reģions (piemēram, Meksika, Brazīlija un Kolumbija), kā arī valstis ar nozīmīgu latviešu diasporu (īpaši Apvienotā Karaliste, Īrija, Amerikas Savienotās Valstis un Brazīlija);

6.5. Starptautiskās mobilitātes veicināšana: Starptautiskā sadarbība tiek īstenota, nodrošinot studējošiem un akadēmiskajam personālam plašas studiju un prakses mobilitātes iespējas ārvalstīs. Fakultātes regulāri organizē kombinētās intensīvās programmas (BIP).

7. LU īsteno starptautiski orientētu pētniecību, pamatojoties uz šādiem principiem:

7.1. Starptautiski aktīva pētnieku kopiena: Pētnieki aktīvi iesaistās starptautiskajos tīklojumos, asociācijās, pētniecības infrastruktūrās, redkolēģijās un darba grupās, kā arī piedalās un organizē starptautiskas konferences un forumus. Tiek veidotas starptautiskas pētnieku grupas, kas veic pētījumus stratēģiski nozīmīgajos pētniecības virzienos;

7.2. Augstas kvalitātes starptautiskas koppublicācijas: Starptautiski aktīvā LU pētnieku kopiena veido koppublicācijas ar ārvalstu partneriem, mērķtiecīgi orientējoties uz pasaules Q1 un Q2 zinātniskajiem izdevumiem;

7.3. Starptautiskā finansējums pētniecības projektiem ar ārvalstu partneriem: LU attīsta starptautisko sadarbību ar ārvalstu partneriem, piesaistot starptautisko zinātnes finansējumu. Dalība starptautiski finansētās programmās nostiprina LU kā starptautiski konkurētspējīgu zinātnes izcilības centru;

7.4. **Jauno pētnieku starptautiskās kapacitātes stiprināšana:** LU atbalsta jauno pētnieku iesaisti starptautiskajā zinātniskajā vidē. Tiek veidotas kopīgas doktorantūras (*cotutelle*) sadarbībā ar ārvalstu partneriem, īstenotas augstvērtīgas apmācības ar ārvalstu ekspertu līdzdalību un nodrošinātas starptautiskās mobilitātes iespējas.

III. LU starptautiskās sadarbības drošības aspektu pamatnostādnes

8. Kā augsta riska starptautisko sadarbību LU vērtē tādu sadarbību ar ārvalstu vai starptautisku partneri, institūciju, organizāciju vai fizisku personu, kā ietvaros pastāv paaugstināta iespējamība, ka sadarbība var radīt apdraudējumu LU, Latvijas Republikas vai starptautisko partneru drošībai, reputācijai, finanšu vai akadēmiskajām interesēm.
9. LU nosaka šādas pamatnostādnes starptautiskās sadarbības drošības jautājumos:
 - 9.1. **atbildība un caurspīdīgums:** visi starptautiskās sadarbības procesi tiek veikti atbildīgi, ievērojot atklātību un nodrošinot iespēju pārbaudīt sadarbības partneru atbilstību LU un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem;
 - 9.2. **riska novērtēšana un vadība:** pirms katras starptautiskās sadarbības uzsākšanas tiek veikta rūpīga partnera un projekta risku izvērtēšana;
 - 9.3. **akadēmiskā brīvība un ētika:** LU personāls saglabā tiesības uz akadēmisko brīvību, ievēro augstus ētikas standartus un nepieļauj sadarbību, kas varētu ierobežot vārda brīvību, akadēmisko neatkarību vai veicināt negodprātīgu rīcību;
 - 9.4. **datu un tehnoloģiju aizsardzība:** sadarbībā ar ārvalstu partneriem tiek nodrošināta personas datu, komercnoslēpuma, tehnoloģiju un intelektuālā īpašuma aizsardzība atbilstoši Latvijas Republikas un starptautiskajiem normatīvajiem aktiem;
 - 9.5. **starptautiskās sadarbības atbilstība vērtībām un normām:** sadarbība tiek veidota tikai ar tādiem partneriem, kuru darbība un principi atbilst LU, Latvijas Republikas un starptautiskajiem vērtību principiem, tiesiskumam un cilvēktiesībām;
 - 9.6. **sankciju un stratēģisko preču aprites ievērošana:** starptautiskā sadarbība tiek veidota ar tādiem partneriem, kuri nav pakļauti nacionālajām un starptautiskajām sankcijām, kā arī nodrošina tehnoloģiju un zināšanu nodošanas kontroli saskaņā ar ES tiesību aktiem un Latvijas stratēģisko preču aprites normatīvajiem aktiem.
10. LU personāla pārstāvji bez attiecīga vadības pilnvarojuma neizmanto savu amatu, kā arī LU nosaukumu, zīmolu vai simboliku ar LU darbību nesaistītās aktivitātēs, kuras var radīt iespaidu par LU atbalstu vai iesaisti.
11. Starptautiskās sadarbības izvērtēšanā LU vadās pēc šādām starptautiskās sadarbības partneru valstu risku kategorijām (Pielikums):

- 11.1. Kategorija A – „Zems riska līmenis”: sadarbība tiek uzskatīta par drošu; pietiekami ar standarta juridisko un finanšu pārbaudi;
- 11.2. Kategorija B – „Vidējs riska līmenis”: nepieciešama papildu *due diligence*, pārbaudot partnera reputāciju, finansējuma avotus, datu aizsardzības garantijas utml.;
- 11.3. Kategorija C – „Augsts riska līmenis”: sadarbība tikai ar LU vadības saskaņojumu, veicot padziļinātu riska izvērtējumu un drošības plānu.
12. Visās kategorijās esošo valstu organizācijām un indivīdiem, ar kurām tiek iniciēta starptautiskā sadarbība tiek pārbaudīta to identitāte un izvērtēta to atrašanās nacionālo vai starptautisko sankciju sarakstos.
13. Kategorijas B un Kategorijas C esošo valstu organizācijām un indivīdiem, ar kurām tiek iniciēta starptautiskā sadarbība tiek izvērtēti šādi galvenie riski:
 - 13.1. nacionālās drošības riski:
 - 13.1.1. sadarbība ar institūcijām, kas ir saistītas ar politiskām, militārām vai izlūkošanas struktūrām;
 - 13.1.2. tehnoloģiju vai datu nodošana partneriem ārpus ES/NATO telpas;
 - 13.1.3. nepārbaudīta partneru izcelsme vai finansējuma avoti.
 - 13.2. akadēmiskās integritātes un reputācijas riski:
 - 13.2.1. sadarbība ar organizācijām, kas pārkāpj akadēmiskās brīvības vai ētikas principus;
 - 13.2.2. nepamatota autorības piešķiršana vai zinātnisko datu falsifikācija;
 - 13.2.3. līgumu nosacījumi, kas ierobežo LU pētnieku publicēšanās tiesības;
 - 13.3. akadēmiskās ētikas un brīvības riski:
 - 13.3.1. sadarbība ar partneriem, kas iesaistīti cilvēktiesību pārkāpumos;
 - 13.3.2. projektu īstenošana bez informētas piekrišanas vai ar diskriminējošām praksēm;
 - 13.3.3. nepietiekama līdztiesības un iekļaujošas vides nodrošināšana;
 - 13.5. finansiālie un juridiskie riski:
 - 13.5.1. sadarbības partneru nespēja izpildīt finansiālās saistības;
 - 13.5.2. nepilnīgi vai necaurskatāmi līguma nosacījumi;
 - 13.5.3. nodokļu un eksporta kontroles pārkāpumi.
 - 13.6. datu un kiberdrošības riski:
 - 13.6.1. sensitīvas informācijas pārsūtīšana uz valstīm ar vāju datu aizsardzību;
 - 13.6.2. nepietiekami aizsargāti IT risinājumi kopīgos projektos;
 - 13.6.3. piekļuves tiesību ļaunprātīga izmantošana.
14. Katras starptautiskās sadarbības iniciatīvas riska izvērtēšana veicama šādos posmos un vadoties pēc šādiem pamatnosacījumiem:

- 14.1. informācijas un dokumentu vākšana, validēšana un iesniegšana, ko veic sadarbības iniciators no LU puses;
- 14.2. informācijas un dokumentu izvērtēšana, atbildīgo LU iestāžu un to struktūrvienību iesaiste saskaņošanā un rekomendācijas sagatavošanā, ko veic iestādes vadītājs;
- 14.3. riska novērtēšana;
- 14.4. lēmuma pieņemšana, ko veic rektors, izvēloties vienu no šādiem iespējamajiem scenārijiem:
 - 14.4.1. atļaut starptautisko sadarbību;
 - 14.4.2. atļaut starptautisko sadarbību ar nosacījumiem;
 - 14.4.3. noraidīt starptautisko sadarbību.
- 14.5. Risku vērtību noteikšanā izmantojama LU Risku vadības noteikumos ietvertā risku novērtēšanas metodika;
- 14.6. Starptautiskās sadarbības izvērtēšanu ar potenciālajiem partneriem no Kategorijas B un Kategorijas C valstīm nodrošina LU rektora noteiktas iestādes to struktūrvienības vai darbinieki.
- 14.7. LU Rektors nodrošina:
 - 14.7.1. starptautiskās sadarbības iniciēšanas un saskaņošanas procedūru noteikšanu un to ieviešanu LU, kā arī LU esošo līgumsaistību izvērtēšanu attiecībā uz starptautisko sadarbību;
 - 14.7.2. incidentu vadības procedūru izstrādi un ieviešanu, kuras tiek īstenotas iestājos riskam – katra gadījuma izvērtēšanu un lēmumu pieņemšanu par starptautiskās sadarbības apturēšanu gadījumos, kad konstatēti pārkāpumi, un par savu lēmumu ziņojot LU Padomei, kā arī ārējām atbildīgajām institūcijām;
 - 14.7.3. darbinieku informēšanu un apmācību par politikas īstenošanu vai izmaiņām tajā;
 - 14.7.4. pielikumā noteikto valstu klasifikācijas regulāru pārskatīšanu vismaz reizi gadā vai pēc būtisku ģeopolitisku izmaiņu iestāšanās, ņemot vērā:
 - 14.7.4.1. starptautisko un nacionālo sankciju sarakstus;
 - 14.7.4.2. ES tiesību aktus (piemēram, eksporta kontrolei);
 - 14.7.4.3. Valsts institūciju rekomendācijas;
 - 14.7.4.4. starptautiski pieejamus risku indeksus;
 - 14.7.4.5. atklātus avotus par partnera reputāciju;
 - 14.7.4.6. ikgadēju ziņojuma sniegšanu LU Padomei par šīs politikas īstenošanas rezultātiem.

Latvijas Universitātes starptautiskās sadarbības partneru valstu risku kategorijas

Starptautiskās sadarbības valstu iedalījums trīs kategorijās (zems, vidējs, augsts riska līmenis) attiecībā uz starptautiskās sadarbības drošības riskiem, ko Latvijas Universitāte (LU) izmanto partneru izvērtēšanā. Šis iedalījums nav absolūts — katru konkrēto partneri vēlams izvērtēt individuāli, ņemot vērā konkrēto institūciju, projektu un tematiku.

<i>Kategorija</i>	<i>Raksturojums</i>	<i>Valstu piemēri</i>
Kategorija A – „Zems riska līmenis”	Valstis, kuras primāri jāuzskata par relatīvi drošām sadarbībai, ar labu tiesiskuma līmeni, akadēmiskās brīvības un pārredzamības rādītājiem. Drošas un uzticamas valstis akadēmiskajai sadarbībai: stabilas demokrātijas, augsti akadēmiskās brīvības un tiesiskuma rādītāji. ES un EEZ dalībvalstis un citas līdzīga līmeņa demokrātijas valstis. Šādas valstis atbilst tam, ko attiecīgie ieraksti raksturo kā „ <i>basic due-diligence</i> ” piemērotu sadarbības risku līmeni.	Eiropa (ES) <i>Latvija, Lietuva, Igaunija, Somija, Zviedrija, Norvēģija, Dānija, Islande, Vācija, Francija, Nīderlande, Beļģija, Luksemburga, Austrija, Īrija, Spānija, Portugāle, Itālija, Slovēnija, Horvātija, Polija, Čehija, Slovākija, Ungārija, Grieķija, Malta, Kipra, Bulgārija, Rumānija</i> Ziemeļamerika <i>Kanāda, Amerikas Savienotās Valstis</i> Okeānija <i>Austrālija, Jaunzēlande</i> Āzija / Klusā okeāna reģions <i>Japāna, Dienvidkoreja, Singapūra, Taivāna</i> Citas demokrātiskas valstis <i>Apvienotā Karaliste, Šveice, Lihtenšteina, Izraēla</i>
Kategorija B – „Vidējs riska līmenis”	Valstis, kurām jāveic papildu piesardzība: tiesiskuma un akadēmiskās brīvības rādītāji nav tik augsti kā kategorijā A, vai kur pastāv zināmas papildu specifiskas	Eiropa un kaimiņu reģions <i>Turcija, Serbija, Melnkalne, Bosnija un Hercegovina, Albānija, Ziemeļmaķedonija, Moldova, Ukraina (atkarībā no jomas un drošības situācijas), Gruzija, Armēnija</i>

<i>Kategorija</i>	<i>Raksturojums</i>	<i>Valstu piemēri</i>
	riska jomas (piemēram, tehnoloģiju pārnese, datu aizsardzība). Valstis ārpus ES un EEZ, kuras ir ar atbilstošu akadēmiskās sadarbības tradīciju, bet ar dažiem drošības vai pārredzamības izaicinājumiem. Šāda kategorija saskan ar riska pieeju, kur „visas citas valstis” tiek uzskatītas par vidēji riska valstīm.	Āzija Indija, Indonēzija, Malaizija, Taizeme, Filipīnas, Vjetnama, Kazahstāna, Uzbekistāna Tuvie Austrumi / Ziemeļāfrika Jordānija, Apvienotie Arābu Emirāti, Katara, Saūda Arābija, Omāna, Maroka, Tunisija, Ēģipte Āfrika (subsahāras reģions) Dienvidāfrika, Kenija, Gana, Namībija, Botsvāna Latīņamerika Meksika, Brazīlija, Čīle, Kolumbija, Argentīna, Kostarika
Kategorija C – „Augsts riska līmenis”	Valstis, kurās pastāv būtiski riski: ierobežotas akadēmiskās brīvības, vāja tiesiskuma sistēma, potenciālas sankcijas, spēcīga valsts pārvaldes kontrole vai civilmilitārā integrācija, tehnoloģiju pārnese uz militāriem mērķiem utt. Šajā kategorijā ir pievērsta īpaša uzmanība tam, vai sadarbība var veicināt ne vien akadēmiskos, bet arī stratēģiskos, militāros vai tehnoloģiskos mērķus.	Eiropa un Eirāzija Krievija, Baltkrievija Āzija Ķīna, Ziemeļkoreja, Irāna, Afganistāna, Pakistāna, Sīrija, Irāka, Jemena, Lībija, Libāna Āfrika Sudāna, Dienvidsudāna, Eritreja, Etiopija (daļēji), Čada, Centrālāfrikas Republika, Mali, Nigēra Latīņamerika Venecuēla, Kuba, Nikaragva Citi (atkarībā no drošības situācijas) Mjanma (Birma), Zimbabve